

VALLOMÁSOK A SZÜLŐFÖLDRŐL

Szeretem Edelényt

„Ötven országba jutottam el: sokat láttam, sokat tapasztaltam. Megtanultam a látászöveget tudatosan szűkíteni és tágítani. Eltekintve a konkrét tudományos és szakmai élményektől, külföldi útjaim két fontos tapasztalatát emelném ki és mondanám el Önöknek. 1. *Nekem úgy tűnt, hogy az emberek minden országban jobban szeretik a saját hazájukat, mint mi magyarok a miénket.* 2. *Az egészség a legtöbb országban nagyobb értéknek számít, mint Magyarország.*

Nagy fájdalmat okozott azt tapasztalni, hogy *minden nép büszkébb a saját hagyományaira, történelmére, nemzeti hőseire, kiemelkedő tudósaira, művészeire, olimpiai bajnokaira stb. mint az én honfitársam többsége. Erősebb az együvé tartozásuk érzése, nemzeti büszkeségük és identitás-tudatuk.* Büszkék a nemzeti színeikre a különböző ünnepeken, sportrendezvényeken szívet melengetően harsogják a saját himnuszukat. A nemzeti zászlók hétköznapokon is belengik a városokat. Őket a saját hazájukban nem szokás lenacionalistázni. Ők egyszerűen jó hazafiak. Nem hiszem, hogy eltűrnék, hogy valaki ezért gúnyolni próbálná őket. Irigykedve tapasztaltam mindezt a látottak, hallottak, a beszélgetések közben átéltek alapján.

Kaptam egy-két csábító ajánlatot is. Vonzó távoli országba, társ-professzori állásra, lakással, ígéretes fizetéssel. Mindig hazavágytam, mindig hazatértem. A repülőn hazafelé sokszor átgondoltam: mi is az, ami visszahúz Magyarországra? Mi is az egyes emberek saját kis hazaszeretetének tartalma: a család?, a barátok?, a munkatársak?, a rám váró betegek?, édesapám sírja?, a sárospataki és debreceni diákevek emlékei?, az általam már sokszor megkönnyezett magyar Himnusz, a Szózat hívó szava? – valószínűleg mind együttesen, de az is biztos, hogy-e felhők felett kavargó gondolatokban mindig megjelentek gyermekéveim kedves edelényi emlékképei is.

Nekem a tavaszról a kastélykerti ünnepek lacipecsenye illata, a nyárról a Bódva, fürdésék a Gátnál és a sátoros lagzik, az őszi szüret a

Császtán és a vidám szüreti bálók, a télről pedig korcsolya a Bódva jegén és szánkózások a Kisakácokban jutnak eszembe. És persze osztálytársaim, tanáraink, szomszédaim, hajdanvolt bányász munkatársaim. De egy ember mindenki előtt: egy egyszerű parasztember, Galkó Lajos bácsi. Aki országgyűlési képviselővéig vitte, de megőrizte emberségét és tisztességét. Az ő személyes segítségének köszönhetően vettem fel engem – a katonatiszt gyermekét, az „x-es származásút” – az orvosgyógyászatra; végeredményben az ő segítségével válhattam így orvosra. Szeretem Edelényt. Felerészben miskolcikiént is edelényinek érzem magam. És szeretem ezt az országot, bár olykor-olykor szeretném kissé másmilyennek látni.

Külföldi útjaim másik fontos tapasztalata, hogy az *egészség más országokban sokkal nagyobb értéknek számít, mint a mi országunkban*. Az egyén és a társadalom számára is. Az értékrendben előbbre helyezik a nálunk preferált egyéb értékeknél. A magyar emberek többsége az egészséget már csak akkor kezdi többre becsülni a pénznél, a kariernél, a megvásárolható örömforrásoknál, amikor az már hiányzik, amikor már aggódni kell saját, vagy hozzátartozónk életéért. Más országokban többet tesznek az egészség megőrzéséért, az egészséget fenyegető veszélyforrások kiküszöböléséért, elhárításáért, az egészségkultúra fejlesztéséért. De többet költ a társadalom a már kialakult betegségek gyógyítására is.”

*Részlet Dr. Berkő Péter: Egészségünk feltételei az ezredfordulón.
A nevelés szerepe az egészségmegőrzésben című előadásából,
melyet a VRHK-ban 1999. július 1-jén tartott.*

* * *

Mégsem az otthonom

„Jó nekem itt, csak mégsem az otthonom; hiányzik minden kedves ismerős, itt mindenki idegen és Edelény sokkal kisebb város, de sokkal rendezettebb, mint Érd, s nem azért, hogy ott születtem, de az a vidék, az a táj sokkal szebb fekvésben, annak a könyvnek nagyon örülök, ami a Bódva völgyéről szól, sokszor belelapozok.”

*Laczkó Mária a város szeretett varrónője, a könyvtár híj és rendszeres olvasója.
1999 késő őszén Érdre, testvére családjához költözött.
Az idézet részlet a Laki-Lukács László tájházvezetőhöz intézett leveléből.
Köszönjük a vallomást, a tájháznak adományozott sok-sok tárgyat is.*